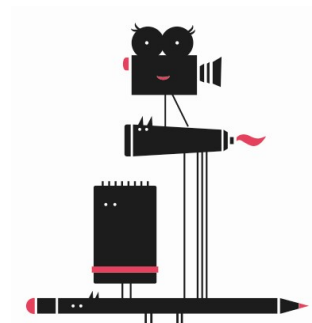

beleven | experimenteren | leren

ROOKBELEID OP DE AHA!

INLEIDING

De AHA! stapt mee in het overkoepelende verhaal van stad Harelbeke 'Generatie rookvrij'. Dit initiatief streeft naar een maatschappij waarin ieder kind dat vanaf 2019 wordt geboren rookvrij kan opgroeien. Op basis van de info die dit initiatief verschaft werd het rookbeleid voor de AHA! opgemaakt.

Home > Initiatieven > **Stad Harelbeke**

Stad Harelbeke

Wie?

Stad Harelbeke
Stasegemsesteenweg 21
8530 Harelbeke
<https://www.harelbeke.be/>

Deel dit initiatief

Wil je graag een video delen, voeg er de hashtag **#generatierookvrij** aan toe.

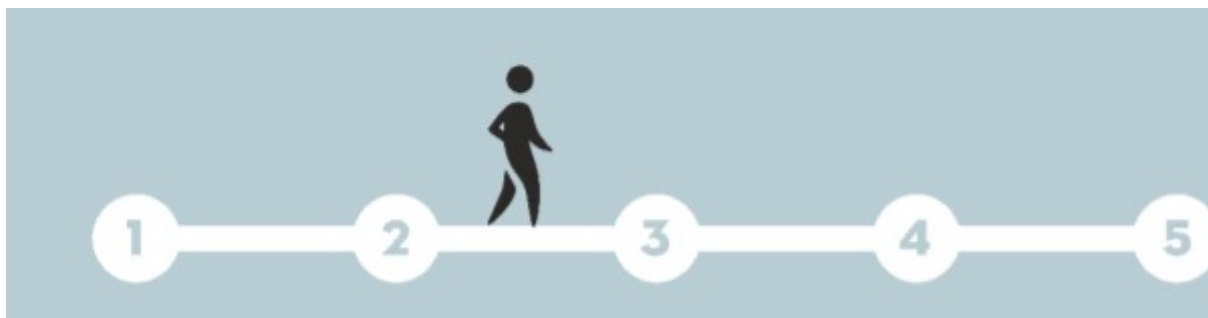
Wij hebben het label Generatie Rookvrij aangevraagd omdat...

Het Harelbeekse stadsbestuur staat achter de visie van Kom op tegen Kanker en maakt sinds 2019 zowel de schoolomgevingen als de stedelijke sport- en speelpleinen rookvrij.

"Onze sportdienst buigt zich daarover", zegt schepen Vannieuwenhuyze. Er zal ook overleg zijn met de provincie, want in De Gavers zijn ook speeltuinen.

SAMEN NAAR EEN ROOKVRIJE ACADEMIE - STAPPENPLAN

Een academie is een plek voor kinderen, jongeren en volwassenen waar ze zich artistiek kunnen uitleven. In deze artistieke omgeving ontdekken en experimenteren kinderen en jongeren. Maar kinderen en jongeren hebben ook een kopiërend gedrag. Als kinderen en jongeren in hun directe omgeving veel mensen zien roken, is de kans groter dat ze later zelf ook gaan roken.

Hieronder een stappenplan om er voor te zorgen dat er niemand dit slechte gedrag kan kopiëren.

WAT IS EEN ROOKVRIJE ACADEMIE?

Een rookvrije academie houdt in dat er niet gerookt wordt binnen in de academie, in de academietuin en onder de gaanderij, aan de hoofdingang met fietsenstalling en groenzone Tientjesstraat en Veldstraat met zone voetpad en achteraan aan de poort die toegang geeft tot de academie.

Concreet:

- Er wordt niet gerookt op het hele terrein, zowel binnen als buiten.
- Iedereen houdt zich aan de afspraken voor een rookvrije academie. Alle teamleden, studenten, ouders, bezoekers ...
- Bordjes of andere signalisatie geven aan dat het terrein rookvrij is.

De rookvrije afspraken staan in het academiereglement van de academie.

- Ook de e-sigaret valt onder deze afspraken. Dat vergemakkelijkt de naleving van de afspraken en zorgt voor duidelijkheid.

WAAROM ROOKVRIJE ACADEMIE?

In en rond de academie is roken wettelijk niet toegelaten. Als kinderen en jongeren volwassenen zien roken, dan wekt dit de indruk dat roken normaal is en aangenaam kan zijn. Dat roken misschien wel een onderdeel van het leven is in de plaats van een dodelijke verslaving. Door de academie en de academieomgeving rookvrij te maken geven we de kinderen en jongeren het goede voorbeeld en maakt het hen weerbaarder om later zelf niet te beginnen roken. We gebruiken het logo van Generatie Rookvrij en geven daarbij aan dat we meewerken aan een rookvrije generatie voor kinderen en jongeren.

ROOKVRIJ IN 7 STAPPEN?

In 7 stappen maken we onze Academie rookvrij.

STAPPENPLAN GEZOND LEVEN

STAP 1: CREËER DRAAGVLAK

Met een beetje steun krijgen we zoveel meer gedaan!

Een breed draagvlak zorgt ervoor dat:

- Iedereen zich gehoord en betrokken voelt.
- Iedereen gemotiveerd is om voor een rookvrije academie te gaan.
- Het project een vaste plaats krijgt en het echt 'leeft'.

Dit doen we door:

- Uit te leggen waarom we gaan voor een rookvrije academie, en hierbij zoveel mogelijk mensen te betrekken.
- Een campagne met flyers opstarten om de ouders en de studenten te sensibiliseren.
- Communiceren van onderstaande argumentaties en een aantal ambassadeurs aanstellen die er helpen op toezien dat de mentaliteit op en rond de academie kan veranderen:

SAMEN NAAR EEN ROOKVRIJ TERREIN

Argumentatie en veelgestelde vragen

In het kort

- › De organisatie geeft kinderen het goede voorbeeld.
- › Door het terrein rookvrij te maken, vinden kinderen roken minder normaal en aantrekkelijk.
- › Kinderen kunnen zo rookvrij opgroeien. Je draagt bij aan het realiseren van de eerste Generatie Rookvrij: een generatie kinderen en jongeren die volledig rookvrij kan opgroeien.
- › Je biedt een gezonde en veilige omgeving waar rekening gehouden wordt met elkaar.
- › Kinderen worden op een rookvrij terrein niet blootgesteld aan schadelijke tabaksrook.
- › Geeft een positieve boost aan je organisatie.
- › Minder schoonmaakkosten. Je hebt minder last van peuken en sigarettenpakjes op de terreinen.

Argumenten: waarom een rookvrij terrein?

Niet roken in de buurt van kinderen moet de norm worden, zodat kinderen rookvrij kunnen opgroeien en niet beginnen met roken

- › Je organisatie vervult een **sterke voorbeeldrol**. Hier komen veel kinderen. Geef kinderen het goede voorbeeld door er niet te roken.
- › **Door het terrein rookvrij te maken, vinden kinderen roken minder normaal en aantrekkelijk.** Zodat het minder lijkt dat roken een onderdeel van het leven in plaats van een dodelijke verslaving is. Zien roken doet ook roken¹. Kinderen kopiëren gedrag.
- › Leer kinderen **een andere sociale norm rond roken**. Toon hen dat roken niet oké is. Dat maakt hen weerbaarder om later zelf niet te gaan roken. Het is een strategie die er mee voor zorgt dat kinderen en jongeren van de sigaret blijven. Zelfs mensen die roken willen niet dat hun kinderen beginnen met roken.
- › Bij het brede publiek bestaat al een **groot draagvlak** voor niet (meer)roken op plaatsen waar kinderen aanwezig zijn. Zelfs bij mensen die roken.

Gezondheid: roken is zeer schadelijk voor de gezondheid

- › **Als kinderen een gezonde sociale norm leren, dan neemt de kans af dat ze later zelf gaan roken.** In België raken elke week vele minderjarigen verslaafd aan tabak. Wie op zijn 15de begint te roken, leeft gemiddeld zes tot negen jaar minder lang. Roken zorgt niet alleen voor minder levensjaren, maar ook voor minder gezonde levensjaren.²
- › **Een rookvrij terrein roept rokers op om stil te staan bij hun rookverslaving.** Een rookvrij terrein stimuleert rokers om te stoppen. Het is een goede 'trigger'. Rookvrije omgevingen helpen ook mensen die aan het stoppen zijn om niet in de verleiding te komen en opnieuw te beginnen met roken.
- › **Onvrijwillig meeroken (of passief roken) gebeurt ook in de buitenlucht.** Als kinderen zich in de buurt van een brandende sigaret bevinden, kunnen ze rook inademen. Meeroken schaadt de gezondheid. Je conditie gaat achteruit. Passief roken veroorzaakt hart- en vaatziekten, kanker, luchtwegklachten ...

Nog meer voordelen

- › **Peuken.** Niet meer roken op het terrein betekent minder peuken. Doordat er minder afval is, ziet het terrein er netter uit en is de omgeving aangenamer.
- › **Veilig en gezond sporten, spelen en ravotten.** Iedereen wil dat kinderen kunnen spelen, sporten en ravotten in een gezonde en veilige omgeving. Een rookvrij terrein draagt daaraan bij. Zo is er geen gevaar voor brandwonden. Of voor peuken die door kinderen worden opgepakt en in de mond worden gestopt. Kinderen hebben ook gewoon het recht om hun vriendjes te ontmoeten, te ravotten en te sporten in een omgeving die gezond en rookvrij is.

STAP 2: BRENG DE BEGINSITUATIE IN KAART

We gaan na hoe en wat we best doen om 'Generatie rookvrij' te doen slagen.

De eerste stap daarin is het verzamelen van 'meningen van anderen'.

Niet iedereen zal even enthousiast zijn over een rookvrije academie (vooral dan de rokers). Daarom verzamelen we de meningen van verschillende betrokkenen: ouders, teamleden, studenten... Wat denken zij van een rookvrije academie?

Dit doen we via een enquête en via een oproep op sociale media.

Deze info zetten we dan in op de verdere uitwerking van onze 'Generatie rookvrij'.

STAP 3: BEPAAL DE PRIORITEITEN EN DOELSTELLINGEN

We formuleren onze doelstellingen.

Hieronder een voorbeeld van hoe we naar de buitenwereld kunnen communiceren dat we gaan voor een 'Generatie rookvrij'.

Vanaf [datum] maakt [AHA!] haar volledige academie en omgeving rookvrij. Kinderen en jongeren kopiëren gedrag, ook rookgedrag. Daarom vragen we om op heel het terrein - in de academie, in de academietuin en onder de gaanderij, aan de hoofdingang met fietsenstalling en groenzone Tientjesstraat en Veldstraat met zone voetpad en achteraan aan de poort die toegang geeft tot de academie - niet te roken (ook geen e-sigaretten). Deze afspraak is van toepassing 24 uur per dag en 7 dagen per week voor iedereen die het terrein betreedt. Zo worden onze kinderen niet blootgesteld aan rook en wordt roken voor hen minder aantrekkelijk.

STAP 4: WERK ACTIES UIT

We maken een opsomming van acties om de doelstellingen uit stap 3 te realiseren en zo groot mogelijk te maken.

Deze acties zijn:

- ▶ Sowieso blijven sensibiliseren en iedereen blijven duiden op het feit dat we voor een 'Generatie rookvrij' gaan.
- ▶ Aanduiden wie zorgt voor het naleven van de afspraken, wie spreekt er de rokers aan indien de afspraken niet worden nageleefd:
 - ▶ De directeur.
 - ▶ Het secretariaat.
 - ▶ Het AHA!-team.
 - ▶ De ambassadeurs.
- ▶ Uitleggen hoe de mensen die de regels niet naleven dienen aangesproken te worden.
 - = Het vriendelijk aanspreken van mensen die roken op het terrein is belangrijk. Doe dat direct als je iemand ziet roken, niet achteraf. Wees discreet en loop even naar de persoon toe.
 - = Ga ervan uit dat de persoon niet op de hoogte is van de nieuwe afspraken. Een mogelijke manier om te beginnen is de persoon vragen of hij op de hoogte is van de nieuwe afspraken.
 - = Vertel over de nieuwe afspraken, waar er wel of niet gerookt mag worden en waarom het terrein rookvrij is. Leg de nadruk op het gedrag dat je wilt dat de persoon stelt.
 - = Voer geen discussie over de nieuwe afspraken. Als de persoon bezwaren heeft, maak hem dan duidelijk bij wie en hoe hij die kan melden. Bvb. bij de directeur of het secretariaat.
 - = Vraag aan ouders en studenten om elkaar te herinneren aan de nieuwe afspraken en waarom die afspraken er zijn.
- ▶ We communiceren de afspraken op tijd en brengen iedereen op de hoogte vooraleer we de mensen aanspreken op hun rookgedrag.
- ▶ We spreken af bij wie de mensen terecht kunnen met vragen of opmerkingen over roken en hoe erop te reageren.
- ▶ We lichten onze externe partners in (stad en het stadspersoneel).
- ▶ We praten over 'rookvrij' en niet over een rookverbod.
- ▶ We verwijzen naar Generatie Rookvrij en leggen uit dat we het goede voorbeeld willen geven aan kinderen en tieners en hen willen beschermen.
- ▶ We benoemen expliciet dat de nieuwe afspraken niet bedoeld zijn tegen rokers, maar wel om kinderen en jongeren het goede voorbeeld te geven.
- ▶ We wijzen op feiten. Zoals het feit dat kinderen gedrag kopiëren, ook rookgedrag. Zien roken doet later ook zelf roken.
- ▶ Verplaats je in de persoon met wie je communiceert. Wat speelt er voor hem? Bijvoorbeeld een roker die het gevoel heeft dat zijn vrijheid aangetast wordt.
- ▶ Bedenk dat rokers die weerstand bieden vaak spreken vanuit hun verslaving. Dat betekent dat geen enkele reden hen zal overtuigen. In dat geval werkt het beter om de knoop door te hakken en hen vriendelijk te verzoeken mee te werken.
- ▶ Rokers hoeven niet te stoppen om een rookvrije omgeving te realiseren.
- ▶ We zorgen voor signalisatie zodoende het duidelijk is dat er niet mag en kan gerookt worden.

Stoppen met roken.

Mensen hoeven niet te stoppen met roken om een rookvrije academie te realiseren. Maar een rookvrije academie kan rokers wel motiveren om te stoppen met roken. De mensen die willen stoppen met roken bieden we hulp aan. Dit doen we door hen door te verwijzen naar:

- ▶ www.tabakstop.be, waar een overzicht terug te vinden is van de verschillende rookstopmogelijkheden.
- ▶ www.tabakologen.be, waar je een tabakoloog in je buurt kunt vinden. Dat is iemand die een opleiding gevolgd heeft om mensen te helpen om te stoppen met roken.
- ▶ www.smartstop.be, waar jongeren tot 20 jaar informatie vinden over stoppen met roken en zich kunnen inschrijven voor een rookstopprogramma op maat van hen.

Rokers blijven welkom. Je vraagt ze alleen om rekening te houden met de nieuwe afspraken. Hoe duidelijker de nieuwe afspraken zijn, hoe meer bekend ze zijn, hoe beter ze nageleefd zullen worden.

We maken een plan op.

Zodra het duidelijk is welke acties we gaan uitvoeren, bundelen we dit in een plan. In dit plan staat:

- ▶ Wie is verantwoordelijk voor de actie?
- ▶ Wat is de timing van de actie?
- ▶ Eventueel het budget dat je voor deze actie hebt.

STAP 5: VOER ACTIES UIT

Tijd voor actie. We voeren de acties uit aan de hand van een planning en duiden een coördinator aan zodat het actieplan kan gevolgd worden. Indien nodig kan er bijgestuurd worden. Bij het uitvoeren van de acties is de manier van communiceren belangrijk, we besteden daar voldoende aandacht aan. We kiezen daarbij een goed moment uit om dit uit te voeren.

Wij kiezen voor de optie 'bij veranderingen aan het terrein, of bij verbouwingen' – namelijk de opening van de tuin na de heraanleg van de tuin.

STAP 6: EVALUEER EN STUUR BIJ

We evalueren en sturen bij.

We stellen ons daarbij de volgende vragen:

- ▶ Is de doelstelling gehaald?
- ▶ Wat zijn de redenen daarvoor? Zijn mensen voldoende geïnformeerd en zijn de afspraken voldoende duidelijk?
- ▶ Wat was de motor? Wie was de drijvende kracht? Bijvoorbeeld de werkgroep, iemand van de leiding ...
- ▶ Wat kon er beter? Wat remde af?
- ▶ Was iedereen mee? Houden mensen zich aan de afspraak? Is de handhaving goed gelopen?
- ▶ Hoe kunnen we bijsturen? Welke aanpassingen zijn er nodig?

Bovenstaande info verzamelen we door in gesprek te gaan met de studenten en de ouders.

STAP 7: VERANKER IN HET BELEID

Een rookvrije academie is niet iets wat op zichzelf staat. Het past in een breder beleid. We maken de link tussen rookvrij en een gezond en veilig leefklimaat.